

Затверджено

Директор ТОВ «ЕТЦ «ДНІПРО»

Сергій ДРОЗД

03.04.2023 р.

ПОЛОЖЕННЯ

щодо протидії булінгу (цькуванню)

у ТОВАРИСТВІ З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ «ЕКСПЕРТНО-
ТЕХНІЧНИЙ ЦЕНТР «ДНІПРО»

ДНІПРО

2023

ПОЛОЖЕННЯ

щодо протидії булінгу (цькуванню)

у ТОВ «ЕТЦ «ДНПРО»

1. Загальні положення

1.1. Це Положення регламентує організацію роботи щодо запобігання та протидії булінгу (цькуванню) у ТОВ «ЕТЦ «ДНПРО» (далі – навчальний заклад) та розроблено у відповідності до чинного законодавства України, зокрема, законах України «Про освіту», «Про вищу освіту», «Про запобігання та протидію домашньому насильству», «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо протидії булінгу (цькуванню)» та відповідних нормативно-розпорядчих документів Міністерства освіти і науки України.

1.2. Основною метою щодо протидії булінгу є психологічне, фізичне, економічне забезпечення та підвищення ефективності освітнього процесу, формування негативного ставлення до булінгу, захист психологічного здоров'я і соціального благополуччя усіх його учасників: здобувачів освіти, педагогічних і науково-педагогічних працівників.

1.3. Головними завданнями є:

- ознайомлення здобувачів освіти, співробітників навчального закладу з поняттям булінгу, його видами та проявами;
- навчання конструктивним формам спілкування, поведінкових реакцій;
- зняття деструктивних елементів у поведінці;
- творче вирішення конфліктних ситуацій;
- усвідомлення і прийняття відмінностей;
- розвиток адекватного рівня самооцінки й самоконтролю;
- формування навичок саморегуляції, внутрішніх афективних процесів та емоційної адекватності у контактах здобувачів освіти з навколишнім світом;
- підвищення рівня самосвідомості здобувачів освіти, співробітників навчального закладу, встановлення зв'язку із власним внутрішнім «я» та один з одним;
- вміння вільно виражати почуття.

2. Форми та ознаки булінгу

2.1. Визначаються наступні форми булінгу:

- фізичний булінг – умисні поштовхи, удари, стусани, побої, нанесення інших тілесних ушкоджень, різного виду знущання, образливі жести або дії, пошкодження особистих речей та інші дії з майном (крадіжка, грабіж, ховання особистих речей жертви), фізичні приниження та інше;

- сексуальний булінг – підвид фізичного, означає дії сексуального характеру, важко розпізнається, жертва сексуального булінгу панічно боїться розповісти про це іншим особам, замикається у собі, категорично відмовляється надавати будь-яку інформацію, може вчиняти спроби суїциду;

- психологічний булінг – насильство, пов'язане з дією на психіку, що завдає психологічного травмування шляхом словесних образ або погроз, переслідування, залякування, якими навмисно заподіюється емоційна невпевненість жертви.

Психологічний булінг поділяється на:

- вербальний булінг – образливе ім'я, з яким постійно звертаються до жертви, обзивання, поширення образливих чуток, словесне приниження, бойкот та ігнорування, залякування, використання агресивних жестів та інтонацій голосу для примушування жертви до здійснення певних дій, систематичні кепкування з будь-якого приводу;

- кібербулінг – новітній спосіб знущання з використанням електронних засобів комунікації, який включає: приниження та цькування за допомогою мобільних телефонів, гаджетів, Інтернету.

2.2. Типовими ознаками булінгу є:

- систематичність (повторюваність) діяння;

- наявність сторін – кривдник (булер), потерпілий (жертва булінгу), спостерігачі (за наявності);

- дії або бездіяльність кривдника, наслідком яких є заподіяння психічної та/або фізичної шкоди, приниження, страх, тривога, підпорядкування потерпілого інтересам кривдника, та/або спричинення соціальної ізоляції потерпілого.

3. Основні напрямки протидії булінгу

3.1. Цькування здобувачів освіти, співробітників навчального закладу з боку оточуючого соціального середовища, так званий булінг, сьогодні одна з найбільш поширених проблем освітніх організацій, яка істотно збільшує ризик суїциду серед молоді; призводить до ескалації агресії і насильства в колективі, зниження успішності, емоційних і невротичних проблем.

Профілактика булінгу передбачає роботу за наступними напрямками:

- ознайомлення працівників навчального закладу з особливостями поширення масових негативних явищ серед здобувачів освіти та загальноприйнятими у світі поняттями «булінг», «третирування», «цькування» з огляду на розуміння проблеми насильства над здобувачами освіти, співробітниками навчального закладу, та його видами;

- просвітницька робота фахівців соціально-психологічної служби серед молоді щодо попередження насильства з використанням основних форм просвітницької роботи, а саме: лекційної роботи, міні-лекцій, бесід;
- формування правосвідомості і правової поведінки здобувачів освіти, співробітників навчального закладу, відповідальності за своє життя, розвиток активності, самостійності, творчості здобувачів освіти, створення умов для самореалізації особистості;
- формування у викладачів навичок ідентифікації насильства як у своїй поведінці, так і в поведінці здобувачів освіти, співробітників навчального закладу з метою формування умінь відокремлювати існуючу проблему;
- створення в навчальному закладі умов недопущення булінгу та відповідного середовища для профілактики та боротьби з негативними соціальнопедагогічними наслідками цього явища;
- проведення бесід зі здобувачами освіти з метою профілактики булінгу.

3.2. Основними функціями щодо протидії булінгу є:

- діагностика – соціальне і психологічне вивчення здобувачів освіти, викладачів і співробітників, моніторинг соціальних процесів та психічного розвитку окремих студентів, визначення причин, що ускладнюють особистісний розвиток, навчання та взаємини в колективі;
- корекція – здійснення психолого-педагогічних заходів з метою усунення відхилень у психічному та особистісному розвитку і поведінці, подолання різних форм девіантної поведінки (у разі недостатності психопрофілактичної роботи та за умови необхідності, своєчасності та ефективності застосування методів психокорекції та загальної психотерапії);
- реабілітація – надання психолого-педагогічної і соціальної допомоги студентам, які перебувають у кризовій життєвій ситуації, з метою адаптації їх до умов навчання та соціального середовища;
- профілактика – своєчасне попередження відхилень у психічному та особистісному розвитку, міжособистісних стосунках, запобігання конфліктним ситуаціям в освітньому процесі, попередження наркоманії, алкоголізму, суїцидів, расової і соціальної нетерпимості, аморального способу життя та ін.

3.3. Виховання здобувачів освіти здійснюють відповідно до принципів науковості, системності, наступності, природовідповідності та зв'язку з реальним життям.

3.4. З метою запобігання булінгу (цькуванню) навчальний заклад реалізує управлінські заходи, які включають в себе:

- здійснення аналізу емоційно-психологічного середовища шляхом опитування учасників освітнього процесу щодо відчуття безпеки, рівноправності під час навчання/роботи в університеті;

- інформування здобувачів освіти, співробітників навчального закладу про офіційну позицію навчального закладу щодо булінгу (цькування) шляхом розміщення її на веб-сайті;
- розроблення та розміщення на веб-сайті навчального закладу інструкції з порядку дій у випадку виявлення конфліктної ситуації або участі в ній;
- визначення обов'язків та відповідальності учасників освітнього процесу щодо створення та підтримання безпечної поведінки у навчальному закладі;
- планування роботи з протидії конфліктним ситуаціям протягом календарного року.

4. Реагування на виявлені або встановлені факти булінгу

4.1. Якщо здобувач освіти, співробітник навчального закладу став свідком булінгу або дізнався про факт булінгу, то він має повідомити директора навчального закладу про місце виникнення, обставини такої ситуації та коло осіб, яких вона стосується (незалежно від того, чи поskarжилась йому жертва булінгу чи ні). Вся інформація, яка надається, а також особа, яка надає інформацію, залишаються конфіденційними та не мають право розголошуватись.

4.2. Після отримання звернення здобувача освіти, співробітника навчального закладу, відповідна особа або орган інформує директора навчального закладу у письмовій формі про випадок булінгу. Директор навчального закладу виступає медіатором конфліктної ситуації.

4.3. Директор навчального закладу не пізніше наступного робочого дня з дати отримання повідомлення про факт булінгу видає наказ, яким визначає склад комісії з розгляду випадків булінгу.

Зазначена комісія не є постійним робочим органом та створюється ситуативно з метою забезпечення неупередженого, об'єктивного розгляду випадку

4.4. До складу комісії можуть входити працівники навчального закладу, батьки потерпілого та «булера», керівник закладу освіти та інші заінтересовані особи.

4.5. Голова комісії проводить збір інформації, пов'язаної з конфліктом шляхом опитування інших осіб, збору фото, відеоматеріалів, інших офіційних джерел інформації, доступ до яких є відкритим.

4.6. Після завершення збору даних Голова комісії визначає дату засідання та скликає комісію у строк, що не перевищує 15 робочих днів з дати наказу.

4.7. На засіданні члени комісії розглядають та аналізують попередньо зібрані матеріали, визначають сторін конфлікту, можливі причини та необхідні заходи для його усунення; планують заходи стабілізації

психологічного клімату у колективі, формування емпатії між сторонами конфлікту та надають висновок щодо необхідності звернення до правоохоронних органів із заявою про скоєння злочину. Також члени комісії можуть формувати рекомендації стосовно подальшої поведінки сторін конфлікту, які носять рекомендаційний характер.

4.8. За потреби рішенням Голови комісії до участі у засіданні комісії можуть бути залучені сторони конфлікту, їх законні представники, представники служби у справах дітей (щодо неповнолітніх осіб), поліція, інші заінтересовані особи за умови, що таке залучення не спричинить загострення ситуації між конфліктуючими сторонами.

4.9. Якщо комісія визнала, що це був булінг, а не одноразовий конфлікт, то директор навчального закладу зобов'язаний повідомити уповноважені підрозділи Національної поліції України.

4.10. Якщо комісія не встановила факт булінгу, а потерпіла сторона не згодна з даним рішенням, то потерпілий може безпосередньо звернутись до підрозділів Національної поліції України.

Методист ТОВ «ЕТЦ «ДНІПРО»

Катерина НІКІТЮК